

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS DĖL NACIONALINĖS NARKOTIKŲ KONTROLĖS IR NARKOMANIJOS PREVENCIJOS 1999–2003 METŲ PROGRAMOS PATVIRTINIMO

1999 m. rugsėjo 6 d. Nr. 970
Vilnius

Igyvendindama Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu „Dėl Lietuvos sveikatos programos patvirtinimo“ (Žin., 1998, Nr. [64-1842](#)) patvirtintą Lietuvos sveikatos programą bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. sausio 23 d. nutarimą Nr. 91 „Dėl narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos 1998–2000 metų priemonių ir Nacionalinės narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos programos“ (Žin., 1998, Nr. [10-252](#)), Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Patvirtinti Nacionalinę narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos 1999–2003 metų programą (pridedama).

2. Pritarti tam, kad ministerijos ir kitos institucijos, atsakingos už 1 punkte nurodytos programos vykdymą, kasmet rengdamos biudžeto projektą, numatytų, kiek lėšų reikia šiai programai finansuoti.

3. Pavesti Vyriausybinei narkotikų kontrolės komisijai, patvirtintai Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. vasario 28 d. nutarimu Nr. 282 „Dėl Vyriausybės narkotikų kontrolės komisijos ir jos nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 1995, Nr. [20-461](#); 1999, Nr. [42-1336](#)), koordinuoti 1 punkte nurodytos programos vykdymą ir teikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei pasiūlymus dėl jos tobulinimo.

4. Pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. sausio 23 d. nutarimo Nr. 91 „Dėl narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos 1998–2000 metų priemonių ir Nacionalinės narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos programos“ (Žin., 1998, Nr. [10-252](#)) 1 punktą.

MINISTRAS PIRMININKAS

ROLANDAS PAKSAS

SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRĖ

IRENA DEGUTIENĖ

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos Vyriausybės
1999 m. rugsėjo 6 d. nutarimu Nr. 970

NACIONALINĖ NARKOTIKŲ KONTROLĖS IR NARKOMANIJOS PREVENCIJOS 1999–2003 METŲ PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ši programa atitinka 1998 metais patvirtintą Lietuvos sveikatos programą, Baltijos Asamblėjos 1997 metų rezoliuciją dėl kovos su narkotikais ir parengta vadovaujantis Jungtinių Tautų narkotikų kontrolės programos rekomendacijomis, atsižvelgiant į suinteresuotų valstybinių institucijų bei visuomeninių organizacijų pasiūlymus.

2. Svarbiausias šios programos tikslas – atsižvelgiant į narkomanijos problemos aktualumą Lietuvoje, numatyti valstybės narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos politikos uždavinius ir jų sprendimo būdus. Tam būtina:

2.1. vykdyti aiškia ir plačiai integruotą valstybės narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos politiką, suderintą su šiuos klausimus reglamentuojančiomis Jungtinių Tautų konvencijomis, Europos Tarybos rekomendacijomis bei Europos Sąjungos teisės derinimo dokumentais;

2.2. tobulinti visos Lietuvos mastu visuomenės švietimą ir narkomanijos prevenciją, ypač rūpintis vaikų ir jaunimo švietimu, taip pat geriau kontroliuoti narkotinių medžiagų, prekursorių bei psichotropinių vaistų apyvartą, atsižvelgiant į valstybės ekonominės ir socialinės plėtros perspektyvas ir išteklius perėjimo į rinkos ekonomiką sąlygomis;

2.3. formuoti veiksmingesnę narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos politiką (tiek nacionalinę, tiek savivaldos lygmens), geriau ją įgyvendinti, vykdyti jos priežiūrą (monitoringą) ir administravimą, bendradarbiauti šioje srityje su nevyriausybinėmis organizacijomis, privačiu sektoriumi bei tarptautinėmis organizacijomis.

3. Kad šios programos tikslas pasiektas, rodytų:

3.1. narkotikų kontrolės politikos formavimo ir įgyvendinimo tobulinimo srityje:

3.1.1. sukurta Nacionalinės narkotikų kontrolės politikos koncepcija;

3.1.2. įsteigtas narkotikų kontrolės ir prevencijos priežiūros ir informacijos centras prie Vyriausybės narkotikų kontrolės komisijos;

3.2. narkotikų poreikio mažinimo srityje:

3.2.1. mažėjantis sergamumas dėl priklausomybės nuo narkotinių ir psichotropinių medžiagų;

3.2.2. sumažėjęs paauglių bei jaunimo piktnaudžiavimas narkotikais bei psichotropinėmis medžiagomis;

3.2.3. taikoma narkotikų ir kitų žmogaus psichiką veikiančių medžiagų prevencijos sistema mokymo įstaigose;

3.3. narkotikų pasiūlos mažinimo srityje:

3.3.1. mažėjantis nusikaltimų, susijusių su narkotikais, skaičius;

3.3.2. stabilizuotas sunaikintų aguonų ir kanapių pasėlių plotų skaičius;

3.3.3. tobulesnė teisėtos narkotikų apyvartos sistema;

3.3.4. veiksmingesnė kovos su neteisėta narkotikų apyvarta sistema;

3.4. narkotikų žalos mažinimo srityje:

3.4.1. mažėjantis mirčių nuo narkotikų perdozavimo skaičius;

3.4.2. mažėjantis sergančiųjų narkomanija skaičius;

3.4.3. didėjantis reabilitacijos vietų valstybinėse gydymo įstaigose skaičius;

3.4.4. valstybės remiamos sveikatos priežiūros sistemos asmenims, sergantiems priklausomybe nuo narkotinių ir psichotropinių medžiagų, funkcionavimas.

II. NARKOTIKŲ KONTROLĖS IR NARKOMANIJOS PREVENCIJOS LIETUVOJE VERTINIMAS (SITUACIJOS ANALIZĖ)

4. Pastaraisiais metais Lietuvoje sparčiai kinta ekonomika, socialinės sąlygos ir žmonių gyvenimas. Lietuva, turinti gerus sausumos, jūros ir oro kelius, tapo tranzito valstybe, per ją pradėta gabenti ir narkotikus, nemažai jų lieka Lietuvoje. Tam nebuvo pakankamai greitai pasirengta: tobulintina įstatymų bazė, kurios reikia narkotikų kontrolei, neišugdytas gyventojų gebėjimas atsispirti narkotikams. Narkotikai tapo prieinamesni, gerėja jų tiekimas, didėja pasiūla ir poreikis. Sunkiomis socialinėmis ir ekonominėmis sąlygomis žmonės, ypač jaunimas, labiau pažeidžiami – linkę vartoti narkotikus ir imtis su narkotikais susijusios rizikingos veiklos. Pasilinksminimo vietose (ypač diskotekose) jaunimas ir net paaugliai vartoja įvairius naujus narkotikus: amfetaminų grupės, „extasy“ (XTC), haliucinogeno LSD preparatus, rūkomas hašišas ir marihuana. Narkotikai neretai parduodami mokymo įstaigose ir gatvėse. Anksčiau pagrindinė narkotikų žaliava Lietuvoje buvo iš

vietinių aguonų šiaudelių namuose gaminami opijaus preparatai. Dabar šiuos augalinius narkotikus išstumia sintetiniai. Narkomanija tapo grėsmingu socialiniu reiškiniu. Daugėja su narkotikais susijusių nusikaltimų. Narkotikų verslas tampa organizuotų nusikaltėlių grupių veiklos objektu. Daugėja smurto, prievartos, neteisėtai įsigyjamų pinigų. Sparčiai gausėja sergančiųjų narkomanija, su ja susijusių infekcinių susirgimų, iškilo AIDS epidemijos grėsmė.

5. Lietuvos Respublikos narkotikų kontrolės politika pagrįsta Jungtinių Tautų konvencijų rekomendacijomis ir reikalavimais. Vadovaujantis tarptautinėmis narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos sutartimis, rengiami, priimami ir įgyvendinami Lietuvos Respublikos įstatymai.

Lietuva 1994 metais prisijungė prie 1961 metų Jungtinių Tautų bendrosios konvencijos dėl narkotinių medžiagų kontrolės (su 1972 metų papildymais) ir 1971 metų Jungtinių Tautų konvencijos dėl psichotropinių medžiagų kontrolės. Lietuvos Respublikos Seimas 1998 m. kovo 12 d. ratifikavo 1988 metų Jungtinių Tautų konvenciją dėl kovos su neteisėta narkotinių ir psichotropinių medžiagų apyvarta.

Lietuva 1994 metais ratifikavo Europos Tarybos konvenciją dėl pinigų plovimo ir nusikalstamu būdu įgytų pajamų paieškos, arešto bei konfiskavimo. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 1996 metų lapkritį kartu su kitų Baltijos valstybių vyriausybių atstovais, Europos Sąjungos ir Jungtinių Tautų tarptautinės narkotikų kontrolės programos atstovais pasirašė Rygos deklaraciją dėl kovos su pinigų plovimu.

Lietuvos Respublikos Seimas 1997 metų sausį papildė Lietuvos Respublikos baudžiamąjį kodeksą – sugriežtino bausmes už nusikaltimus, susijusius su neteisėta narkotikų apyvarta, ypač už pakartotinius nusikaltimus, net iki 20 metų laisvės atėmimo. Lietuvos Respublikos Seimas 1997 metais priėmė Lietuvos Respublikos narkologinės priežiūros įstatymą, kuris reguliuoja narkologinių ligonių ir alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis, kitomis psichiką veikiančiomis medžiagomis piktnaudžiaujančių asmenų sveikatos priežiūrą, kad būtų sustabdyta liga ir sušvelninti jos socialiniai padariniai, sumažinta žala pacientams ir aplinkiniams. Šis įstatymas nustato narkologinių susirgimų (priklausomybės ligų) prevencijos, ankstyvo nustatymo, ligonių sveikatos priežiūros, jų socialinės rehabilitacijos, integracijos į visuomenę sąlygas. Pagrindinis principas – ši pagalba organizuojama savanoriškai ir yra remiama valstybės (t. y. nemokama).

Lietuvos Respublikos Seimas 1997 metų birželį priėmė Lietuvos Respublikos pinigų plovimo prevencijos įstatymą, vadovaudamasis konvencija dėl pinigų plovimo ir nusikalstamu būdu įgytų pajamų paieškos, arešto bei konfiskavimo. Įstatymą parengti padėjo Europos Sąjungos ekspertai pagal Pinigų plovimo projektą, skirtą kovai su narkotikais. Įstatymas įsigaliojo nuo 1998 m. sausio 1 dienos. 1998 m. spalio 20 d. priimtas naujos redakcijos įstatymas.

1997 metų balandį patvirtintas narkotinių ir psichotropinių medžiagų sąrašas, parengtas pagal Jungtinių Tautų konvencijose nurodytų kontroliuojamų medžiagų sąrašus.

1998 metų sausį priimtas Lietuvos Respublikos narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatymas, kuris nustato narkotinių ir psichotropinių medžiagų klasifikavimo pagrindus, kai jos vartojamos sveikatos priežiūros, veterinarijos bei mokslo tikslams, – teisėtos apyvartos tvarką ir kontrolę pagal tarptautinių susitarimų reikalavimus. Šiuo įstatymu Lietuvoje uždrausta auginti narkotines žaliavas – aguonas ir kanapes. Vadovaudamasis šiuo įstatymu, Lietuvos Respublikos Seimas 1998 metų vasarį papildė Lietuvos Respublikos baudžiamąjį kodeksą – nustatė atsakomybę už neteisėtą psichotropinių medžiagų apyvartą. Minėtasis kodeksas papildytas nuostata, numatančia atsakomybę už neteisėtą prekursorių gabenimą per Lietuvos Respublikos valstybės sieną.

Baltijos valstybių asamblėja 1997 metų lapkritį priėmė rezoliuciją dėl kovos su nusikalstamumu, taip pat narkotikais. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 1998 m. sausio 23 d. nutarimu Nr. 91 „Dėl narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos 1998–2000 metų priemonių ir Nacionalinės narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos programos“ (Žin., 1998, Nr. [10-252](#)) pritarė narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos 1998–2000 metų priemonėms, tačiau jos įgyvendinamos labai lėtai, nes stinga lėšų.

Lietuva yra ratifikavusi Jungtinių Tautų vaiko teisių konvenciją, kurios 33 straipsnis įpareigoja apsaugoti vaikus nuo narkotikų. Lietuvos Respublikos Seimo Sveikatos reikalų komitetas 1998 metų kovą priėmė nutarimą Nr. 6 „Dėl narkomanijos prevencijos, gydymo ir reabilitacijos“.

6. Socioepidemiologiniai moksleivių tyrimai, siekiant nustatyti alkoholio, tabako ir kitų narkotikų vartojimo Lietuvoje mastą, atliekami nuo 1985 metų. Kad pavieniai moksleiviai vartoja nelegalius narkotikus, nustatyta dar 1990 metais. Nuo 1995 metų Švietimo ir mokslo ministerijos Pedagogikos institutas prisidėjo prie tarptautinio Europos mokyklose atliekamo alkoholio, tabako ir kitų narkotikų vartojimo tyrimo. Lietuvoje 1995 metais ištirti 3196 15-16 metų moksleiviai, kurie buvo atrinkti atsitiktinės atrankos metodu. 1998 metais atliktas dviejų etapų metodologinis tyrimas Vilniaus mokyklose, o 1999 metais numatomas kitas reprezentacinis šalies moksleivių tyrimas pagal tarptautinį projektą. Tyrimai anoniminiai, atliekami naudojantis tarptautine anketa, pagal bendrą tyrimo ir duomenų apdorojimo metodiką.

1995 metų tyrimų duomenys: ketvirtadalis moksleivių nuolat rūkė, 94,5 procento 15-16 metų moksleivių buvo gėrę stiprių alkoholinių gėrimų, 70,2 procento bent kartą buvo girti, o 12 procentų piktnaudžiavo alkoholiniais gėrimais (vartoję 40 ir daugiau kartų), nelegalius narkotikus buvo išbandę 3,2 procento moksleivių, labiausiai paplitęs mariuanos rūkymas, amfetaminą, kreką, XTC, LSD, heroiną vartojo pavieniai moksleiviai, populiariausi – psichotropiniai vaistai, 14,6 procento moksleivių (daugiausia mergaičių) vartojo raminamuosius ar migdomuosius vaistus be gydytojo paskyrimo, dar 15,9 procento nurodė juos vartoją gydytojo nurodymu, 15,7 procento moksleivių (daugiausia berniukų) prisipažino vartoją inhaliantus (uostą lakiąsias medžiagas). 1998 metų tyrimo duomenimis, Vilniuje mažiau uostyta inhaliantų (lakiųjų medžiagų), tačiau geriama stiprūs alkoholiniai gėrimai, vis dažniau jais piktnaudžiaujama, plinta psichotropinių vaistų vartojimas, rimta problema – nelegalių narkotikų vartojimas, net 22,7 procento 15-16 metų vilniečių nurodė mėginę jų net po kelis, labiausiai paplitusi marihuana (nurodė 19,8 procento moksleivių), plinta kiti narkotikai: 8,3 procento moksleivių nurodė vartoję XTC, 4,5 procento – amfetaminus, vartojamas krekas, kokainas, LSD, kiti haliucinogenai ir net heroinas.

7. Nors statistikos duomenys apie sergamumą priklausomybe nėra pakankamai tikslūs, sergančiųjų narkomanija ir toksikomanija Lietuvoje padaugėjo nuo 21 (iš 100 tūkst. gyventojų) 1991 metais iki 77 – 1997 metais. Sergančių narkomanų, registruotų sveikatos priežiūros įstaigose, daugėja, ypač 1995 metais, ne tik dėl to, kad gausėja pačių narkomanų, bet ir todėl, kad prastėja jų sveikata, vis daugiau jų išdrįsta kreiptis pagalbos, gerėja pirminės sveikatos priežiūros paslaugų narkomanams kokybė (reikia atsižvelgti ir į tai, kad nuo 1997 metų Lietuvoje vadovaujama 10 – aja tarptautine ligų, taip pat narkomanijos klasifikacija). Sveikatos priežiūros įstaigose 1997 metais įregistruotas 2871 narkomanija sergantis asmuo – 56 procentais daugiau negu 1996 metais (1804 asmenys).

1997 metais mirė 29 narkomanai: nuo narkotikų perdozavimo – 2, savižudžiai – 5, nuo nelaimingų atsitikimų – 4, nuo infekcinių ligų – 1, somatinių ligų – 16, dėl nenustatytos priežasties – 1. Vidaus reikalų ministerijos duomenimis, 1997 metais užregistruotos 56 mirtys, susijusios su narkotikais. Tačiau mirusiųjų dėl priežasčių, susijusių su narkomanija, gali būti gerokai daugiau.

Sergantiems narkomanija asmenims reikia specializuoto gydymo, susidedančio iš dviejų etapų – detoksikacijos ir reabilitacijos, pastaroji turi būti ilgalaikė. Šiuo metu gydymosi galimybės labai ribotos. Norintieji gydytis priversti toliau vartoti narkotikus. Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Alytaus asmens sveikatos priežiūros įstaigose įsteigtos detoksikacijos palatos, kurios dirba sunkiomis sąlygomis, trūksta aparatūros. Vilniaus universitetinėje greitosios pagalbos ligoninėje veikia toksikologijos skyrius, į kurį patenka daug narkomanų dėl neatidėliotinių medicininių indikacijų. Kituose miestuose ir rajonuose narkotikus vartojantiems arba jų padauginusiems asmenims pagalba teikiama reanimacijos palatose. Po detoksikacijos nuo narkotikų priklausomus asmenis reikėtų intensyviai ambulatoriškai gydyti, taikyti jiems ambulatorines bei stacionarines reabilitacijos programas, teikti socialines paslaugas, tačiau Lietuvoje (Vilniuje) tik 20 reabilitacijos vietų. Reabilitacijos įstaigos įsteigtos prie Vilniaus narkologijos ir Lietuvos AIDS centro.

Pagal Lietuvos Respublikos psichikos sveikatos priežiūros įstatymą, Lietuvos Respublikos narkologinės priežiūros įstatymą, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimus miestuose ir

rajonuose turi būti įsteigti psichikos sveikatos centrai, detoksikacijos, reabilitacijos įstaigos, kurios stebėtų narkomanus, spręstų jų gydymo ir reabilitacijos klausimus. Dėl tikslinio finansavimo stokos neretai šie teisės aktai nevykdomi.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos narkologinės priežiūros įstatymu ir naujos redakcijos Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymu, asmenims, sergantiems narkomanija, numatyta teikti laidojamas (nemokamas) sveikatos priežiūros paslaugas, tačiau iš tiesų šis įstatymas neįgyvendinamas, nesukurta veiksminga nemokamų sveikatos priežiūros paslaugų teikimo sistema pirminiame ir antriniame sveikatos priežiūros lygiuose.

Susidarė palanki dirva plisti AIDS, nes narkomanai naudojami bendrais švirkštais. 1997 metais jau nustatyti 26 intraveniniai narkomanai.

Norinčiųjų gydytis kasmet gausėja, tačiau sergantieji alkoholizmu ir narkomanija gydomi tik dviejuose specializuotuose priklausomybės ligų centruose Vilniuje ir Klaipėdoje. Kiti ambulatorinio ir stacionarinio gydymo padaliniai įsteigti psichiatrijos ar bendrojo profilio asmens sveikatos priežiūros įstaigose. Rengiami priklausomybės ligų centrų steigimo apskrityse dokumentai. Šie centrai tenkintų ir apskrities centrų, ir rajonų poreikius.

Sveikatos apsaugos ministerija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo Sveikatos reikalų komiteto 1998 m. kovo 25 d. nutarimu Nr. 6 „Dėl narkomanijos prevencijos, gydymo ir reabilitacijos“, 1998 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 357 sudarė narkomanijos prevencijos, gydymo ir reabilitacijos koordinavimo tarybą.

8. Vidaus reikalų ministerijos duomenimis, pastaruosius ketverius metus ypač didėja nusikalstamumas, susijęs su narkotikais. 1997 metais nusikaltimų, susijusių su narkotikais, palyginti su 1990 metais, padaugėjo net 8 kartus. Organizuotas nusikalstamumas įgauna tarptautinį mastą. Vyrauja neteisėta narkotinių medžiagų gamyba, laikymas, įsigijimas, gabenimas, siuntimas ir realizavimas. Didžiuosiuose miestuose jau veikia išsivysęs prekyautojų narkotikais tinklas.

Pagausėjo nedarbingų ir nesimokančių narkomanų padarytų nusikaltimų: 1997 metais tokie asmenys padarė net 338 nusikaltimus, 1996 metais – 119 nusikaltimų.

9. Iš Rytų gabenami aguonų stiebeliai ir galvutės, grynas opijus, marihuana, hašišas, efedrino hidrochloridas ir anaboliniai vaistai. Narkotinės medžiagos įvežamos iš Afganistano, Irano, Kazachstano, Kirgizijos, Tadžikijos. Per Lietuvą narkotikai gabenami į Skandinavijos valstybes, Sankt Peterburgą, Vokietiją. Iš Vakarų gabenamas kokainas, marihuana, LSD, „extasy“. Narkotikų kelias, anksčiau ejęs į Vakarus per Balkanus, Serbiją ir Juodkalniją, dabar dėl nepalankių aplinkybių (neramumų ir karo veiksmų) pasuko per Lietuvą.

Nors Lietuvoje aguonas ir kanapes auginti uždrausta, kasmet sunaikinami dideli augalinių narkotinių žaliavų – aguonų ir kanapių plotai. Vidaus reikalų ministerija, pasitelkusi kitas tarnybas, kasmet vykdo operaciją „Aguona“ ir naikina narkotinių žaliavų pasėlius. Lietuva tapo opijinių narkotikų žaliavos įsigijimo valstybe ir kaimynams: Latvijai, Estijai bei Rusijos Kaliningrado sričiai. Čia su narkotikų kontrabanda sulaikomi mūsų piliečiai.

Neteisėtos narkotikų apyvartos kontrolę koordinuoja Policijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Organizuoto nusikalstamumo tyrimo tarnyboje įsteigtas Narkotikų verslo tyrimo skyrius. Narkotikų kontrolės padalinys bendradarbiauja su pasienio, savivaldybių policija, Muitinės departamentu prie Finansų ministerijos, analizuoja duomenis, atlieka tyrimus, operacijas, vertina situaciją, bendradarbiauja su atitinkamomis kitų valstybių struktūromis.

Tiesiogiai su neteisėta narkotikų apyvarta kovoja kriminalinė policija. Tačiau tik didžiuosiuose miestuose kovai su narkotikais įsteigti specialūs kriminalinės policijos padaliniai. Šiuose padaliniuose dirba tik po 4-5 pareigūnus. Kituose miestuose ir rajonuose ši darba, be kitų darbų, atlieka kriminalinės policijos pareigūnai. Esamų kovos su narkotikais pajėgų aiškiai nepakanka, jų veikla neveiksminga.

10. Valstybinėje vaistų kontrolės tarnyboje prie Sveikatos apsaugos ministerijos įsteigta Narkotikų komisija teisėtai narkotikų apyvartai kontroliuoti. Narkotikų komisija kontroliuoja narkotines ir psichotropines medžiagas, vartojamas medicinos ir mokslo tikslams, licencijuoja veiklą, susijusią su narkotinėmis, psichotropinėmis medžiagomis, išduoda leidimus šias medžiagas įvežti ar išvežti, tvarko apskaitą, pateikia ataskaitas Jungtinių Tautų Tarptautiniam narkotikų

kontrolės komitetui, rengia atitinkamus dokumentus. Pradėta kontroliuoti prekursorius – medžiagas, kurios dažnai naudojamos sintetiniams narkotikams neteisėtai gaminti, todėl jų kontrolei Europoje ir pasaulyje skiriama ypač daug dėmesio. Būtina šiai komisijai suteikti daugiau galių.

11. Nacionalinis narkomanijos prevencijos strateginis planas dar neparengtas, todėl narkomanijos prevencijos mastas ribotas. Pirminė narkotikų, alkoholio vartojimo ir rūkymo prevencija mokyklose iš dalies vykdoma Švietimo ir mokslo ministerijos pastangomis. Ši programa įeina į sveikos gyvensenos mokymo programas. Pagal Europos Sąjungos, Europos Tarybos, Pasaulio sveikatos organizacijos rekomendacijas Lietuvos blaivybės judėjimas „Baltų ainiai“ parengė alkoholio, narkotikų ir tabako prevencijos programą mokykloms. Programą patvirtino Švietimo ir mokslo ministerija, tačiau dėl lėšų stokos ji neįgyvendinta.

Švietimo ir mokslo ministerija dalyvauja Lietuvos Respublikos Vyriausybės finansuojamoje paauglių nusikaltimų prevencijos programoje, kurioje numatyta ir narkotikų prevencija. Švietimo ir mokslo ministerijos Pedagogikos institutas aktyviai dalyvauja Europos mokyklų programose – atliekami tyrimai, kiek alkoholio, narkotikų ir tabako vartoja moksleiviai. Nuo 1993 metų dalis Lietuvos mokyklų vykdo Europos sveikų mokyklų programą.

Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo 26 straipsnyje Švietimo ir mokslo ministerija įgaliota būti atsakinga už žalingų įpročių prevenciją. Narkomanijos prevencijos programas įgyvendinti mokyklose reikia neatidėliotinai, nes grėsmingai daugėja piktnaudžiaujančių narkotikais moksleivių. Sveikatos apsaugos ministerijos sistemoje narkotikų prevenciją vykdo Respublikinis sveikatos mokymo centras, kuris organizuoja įvairius renginius, verčiasi leidyba, rengia radijo ir televizijos laidas, organizuoja visuomenei narkomanijos prevencijos ir sveikos gyvensenos mokymą. Tačiau centro veiklos apimtis ribota dėl techninių ir finansinių galimybių, skurdžios materialinės bazės. Centras yra parengęs keletą programų (viena iš jų – Valstybės sveikatos propagandos 1996-2000 metų programa, kurią Lietuvos Respublikos Vyriausybė patvirtino 1996 metais), tačiau jas sunku laiku ir tinkamai įgyvendinti, mat stinga lėšų. Narkomanijos prevenciją vykdo ir specializuotos bei bendro profilio sveikatos priežiūros įstaigos, tačiau tik pagal galimybes ir kompetenciją. Socialinėmis programomis prie šio darbo prisideda Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Valstybinė jaunimo reikalų taryba kasmet finansuoja projektus, skirtus narkotikų vartojimo, AIDS ir kitų lytiškai plintančių ligų prevencijai. 1997 metais paremti 4, o 1998 metais – 12 projektų. Paremtas Socialinės ir psichologinės pagalbos fondas, Jaunimo psichologinės paramos fondas, draugija „Šalpa“, Jaunimo meno centras „Meno lyga“ bei kitos organizacijos.

Sportas yra viena geriausių priemonių jaunam žmogui ugdyti. Įgyvendinant narkomanijos prevencijos priemones, būtina organizuoti kuo daugiau kūno kultūros ir sporto renginių vaikams ir jaunimui.

Pasunkėjus gyvenimui, gerokai sumažėjo kūno kultūros ir sporto reikšmė. 1997 metais Lietuvoje buvo apie 102,5 tūkstančio (1995 metais – 107,8 tūkstančio) sportuojančiųjų, iš jų – 50,1 tūkstančio mokėsi moksleivių sporto mokyklose (1995 metais – 50,3 tūkstančio), taigi sportuojančiųjų, palyginti su 1995 metais, sumažėjo 5,3 tūkstančio. Lietuvoje yra 11187 sporto salės, tačiau net 347 bendrojo lavinimo vidurinėse ir pagrindinėse mokyklose sporto salių nėra, ypač trūksta sportinio inventoriaus. Kasmet sporto inventoriui atnaujinti mokyklose reikia 10 milijonų litų.

Statistikos duomenimis, nuolat sportuoja tik 13,5 procento jaunų žmonių, 20 procentų nesportuoja dėl to, kad trūksta sporto salių. 83 procentai apklaustųjų mano, kad reikėtų skatinti sportinį aktyvumą laisvalaikiu. Iš visų 5 – 12 klasių moksleivių tik 19,2 procento berniukų ir 8,1 procento mergaičių lanko nepamokines kūno kultūros pratybas savo mokyklose; 11,4 procento mergaičių ir 22,9 procento berniukų sportuoja ne mokykloje.

Lietuvos Respublikos Seimas 1995 metais ratifikavo Antidopingo konvenciją. Lietuvos antidopingo komisija, įsteigta prie Kūno kultūros ir sporto departamento, vykdo visapusišką antidopingo veiklą, ypač daug dėmesio skirdama jaunų žmonių švietimui. Į draudžiamų vartoti vaistinių preparatų sąrašą įtraukti ir narkotikai (I klasė, B grupė).

12. Vis daugiau prie narkomanijos prevencijos prisideda nevyriausybines organizacijos, dirbančios narkomanijos ir alkoholizmo prevencijos srityje, iš jų – ir jaunimo organizacijos. Paminėtini blaivybės judėjimai: Lietuvos blaivybės draugija, „Baltų ainiai“, Vyskupo Motiejaus Valančiaus blaivybės draugija, Krikščioniškojo jaunimo sąjunga „Žingsnis“, Jaunimo psichologinės paramos centras Vilniuje, turintis giminingas jaunimo telefono pagalbos linijas kituose miestuose (15), kitos jaunimo organizacijos. Didžiuosiuose miestuose ir Druskininkuose susibūrė tėvų, turinčių narkomanija sergančių vaikų, grupės. Labai svarbūs anoniminių alkoholikų, šeimos klubai, kurie veikia iš visoje šalyje. Kuriasi organizacijos alkoholikams ir narkomanams remti: narkomanų organizacija prie AIDS narkomanų reabilitacijos centro ir kitos. Visuomeninių organizacijų veikla narkomanijos prevencijos srityje dar nekoordinuota, tačiau labai svarbi. Veiklos kryptys ir metodika labai įvairios. Organizacijos finansuojamos iš tarptautinių fondų, Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto arba dirba tiesiog iš idėjos. 1998 metais Jaunimo psichologinės paramos centras JAV ir Baltijos fondo lėšomis išleido Socialinę ir psichologinę paramą teikiančių organizacijų rodyklės I dalį.

13. Nuo 1994 metų Lietuvoje pradėti vykdyti Europos Bendrijos projektai pagal PHARE Kovos su narkotikais Rytų ir Centrinės Europos valstybėse programą. Remiantis Narkotikų informacinės sistemos projektu, sukurti narkotikų informacinės sistemos pagrindai Lietuvoje. Pagal Narkotikų poreikio mažinimo projektą įgyvendinamos prevencijos priemonės.

Europos Tarybos Pompidou grupė teikia intelektualinę pagalbą – padeda rengti narkotikų kontrolės politikos, prevencijos, gydymo bei kitokius specialistus. Bendradarbiaujama su Šiaurės valstybių Narkotikų kontrolės komitetu. Narkotikų kontrolės klausimais Lietuvą konsultuoja Skandinavijos valstybės. Jos remia nevyriausybines organizacijas, blaivybės judėjimus. Vilniuje veikia Mažoji Dublino grupė, kuriai vadovauja Italijos ambasadorius. Ji nuolatos domisi narkotikų kontrolės politika Lietuvoje.

Lietuvos policija yra Interpolo narė, o Lietuvos muitinė – Pasaulio muitinių organizacijos narė. Reikšmingas Baltijos valstybių bendradarbiavimas narkomanijos prevencijos, narkotikų kontrolės klausimais. Lietuvos visuomeninės organizacijos palaiko labai plačius ryšius su kitų valstybių atitinkamomis organizacijomis. Viena iš jų – Europos miestai prieš narkotikus. Ši organizacija įsteigė Baltijos valstybių komitetą kovai su narkotikais, į kurio sudėtį įeina ir Lietuvos atstovai. Vis glaudžiau valstybės tarnybos (pagal kompetenciją) bendradarbiauja su atitinkamomis Europos Sąjungos ir Rytų bei Centrinės Europos valstybių tarnybomis.

Tarptautinės organizacijos (Europos Taryba, Europos Bendrijos Komisija, Pasaulio sveikatos organizacijos Europos regioninis biuras) bendromis pastangomis pradėjo kurti sveikatos stiprinimo mokyklų tinklą Europoje, į kurį Lietuva įsijungė 1993 metais. Šiuo metu Lietuvoje plečiamas tokių mokyklų tinklas, o vienas iš šio projekto tikslų – visų žmogaus psichinę ir fizinę sveikatą veikiančių medžiagų prevencija mokyklose.

14. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. vasario 28 d. nutarimu Nr. 282 „Dėl Vyriausybės narkotikų kontrolės komisijos ir jos nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 1995, Nr. [20-461](#); 1999, Nr. [42-1336](#)) įsteigta Vyriausybė narkotikų kontrolės komisija iš 11 ministerijų ir valstybinių tarnybų atstovų. Kiekviena ministerija ar valstybinė tarnyba turi savo užduotis. Svarbiausias komisijos uždavinys – organizuoti įstaigų ir organizacijų, atsakingų už narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų žaliavų vartojimą, darbo kontrolę, taip pat narkomanijos prevenciją. Įgyvendindama šiuos uždavinius, komisija privalo vykdyti daug funkcijų. Narkotikų kontrolę ir narkomanijos prevenciją koordinuoti reikia vis labiau, Vyriausybinei narkotikų kontrolės komisijai darbo padaugėjo (šios veiklos teisinis pagrindas – Vyriausybės narkotikų kontrolės komisijos nuostatai).

Ši komisija yra sukaupusi duomenų apie reiškinis, susijusius su narkotikais. Sudarytas elektroninis žemėlapis institucijų, turinčių duomenų apie narkotikus. Lietuva – asocijuota Europos Sąjungos narė pagal sutartį duomenis apie narkotikų problemas privalo teikti Europos Sąjungai. Integruojamasi į Europos Sąjungos narkotikų monitoringo centrą Lisabonoje. Bendradarbiaujama su Švedijos narkotikų monitoringo centru, kitų valstybių narkotikų monitoringo centrais. Komisija

rengia įvairius dokumentus, seminarus, konferencijas, bendradarbiauja su visuomeninėmis organizacijomis, žiniasklaidos atstovais.

Vyriausybė narkotikų kontrolės komisija padeda formuoti narkotikų kontrolės politiką, rengti įstatymus, kitus svarbius dokumentus narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos klausimais. Komisija palaiko ryšius su Jungtinėmis Tautomis, Europos Sąjunga, Europos Taryba, Šiaurės valstybėmis, Pasaulio sveikatos organizacija, dirbančiomis narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos klausimais regione, rengia ataskaitas. Komisija dirba visuomeniniais pagrindais. Pastaraisiais metais nebuvo nė vieno etatinio darbuotojo. Technškai ir ūkiškai komisiją aptarnauja Sveikatos apsaugos ministerija.

III. NARKOTIKŲ KONTROLĖS POLITIKOS IR PRAKTIKOS LIETUVOJE ĮVERTINIMAS IR IŠVADOS

15. Pastaruosius penkerius metus narkotikų kontrolės ir prevencijos įstatymų bazė papildyta naujais teisės aktais, įsteigtos naujos institucijos, daugiau iniciatyvos rodo nevyriausybiniis ir privatus sektoriai. Taigi siekiant užtikrinti, kad ši programa būtų kryptinga ir efektyvi, visų pirma reikia adekvačios teisės normų ir institucijų analizės – šiuo metu taikomų narkotikų kontrolės ir prevencijos priemonių vertinimo. Ar iš visos priemonės veiksmingos, šiuo metu nustatyti sunku, nes įstatymų įgyvendinimo mechanizmas veikia dar nepakankamai gerai, tačiau vis tiek svarbu sužinoti įstatymų taikymo problemas.

16. Svarbiausias narkotikų politikos vykdymo stabdys Lietuvoje – vyraujanti visuomenės nuomonė, kad narkomanijos problema ne tokia svarbi kaip alkoholizmas, nusikalstamumas ar skurdas. Kaip minėta, narkotikų politikos formavimo, priežiūros ir įgyvendinimo bei koordinavimo sistemą Lietuvoje būtina tobulinti ir plėtoti. Vyriausybė narkotikų kontrolės komisija, pagal įstatymus pagrindinė narkotikų politiką formuojanti ir jos įgyvendinimą koordinuojanti institucija, dėl nepakankamo funkcinio ir techninio pajėgumo negali deramai atlikti savo funkcijų. Kad būtų užtikrintas reikiamas narkotikų politikos Lietuvoje funkcionavimas (priežiūra ir vertinimas, formavimas ir įgyvendinimas), Vyriausybė narkotikų kontrolės komisija turėtų tapti svarbiausiu narkotikų politikos formavimo ir ypač koordinavimo įrankiu vykdomojoje valdžioje, todėl nedelsiant reikia sustiprinti funkcinį bei techninį jos pajėgumą ir sugriežtinti atsakomybę.

17. Narkotikų ir kitų žmogaus psichiką veikiančių medžiagų (alkoholio, tabako ir pan.) vartojimo prevencijos klausimas sprendžiamas gana lėtai, be aiškios strategijos ir taktikos. Matyti Švietimo ir mokslo ministerijos pastangos suformuoti ir įgyvendinti žalingų įpročių prevencijos politiką per sveikatos mokymo ir ugdymo programas švietimo įstaigose, tačiau vien jų nepakaks, jeigu į šį darbą nebus įtrauktos ir finansiškai remiamos nevyriausybines organizacijos, kurios gali ypač pagelbėti. Tam turi būti parengtas nevyriausybinių organizacijų, dirbančių ne tik narkomanijos, bet ir visų kitų žalingų įpročių prevencijos srityje, paramos bei veiklos derinimo mechanizmas (nacionalinis). Tikėtina, kad vykdant šią programą bendromis Sveikatos apsaugos ministerijos, Švietimo ir mokslo ministerijos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Respublikinio sveikatos mokymo centro darbuotojų pastangomis toks mechanizmas bus parengtas, tuo labiau, kad pavyzdžių yra ganėtinai (Valstybinės jaunimo reikalų tarybos sukurtas nevyriausybinių organizacijų paramos mechanizmo modelis galėtų būti pritaikytas žalingų įpročių prevencijai).

18. Teisėtos ir neteisėtos narkotikų apyvartos kontrolės srityje problemų ne mažiau, svarbiausios jų labai panašios į narkotikų politikos formavimo ir koordinavimo problemas. Iki šiol neaiškus teisėsaugos struktūrų, tiriančių nusikaltimus, susijusius su neteisėta narkotinių medžiagų apyvarta, koordinavimo mechanizmas, silpna techninė bazė, dėl to nepakankamai veiksminga teisėtos narkotikų apyvartos ir kontrabandos kontrolės sistema.

IV. PROGRAMOS STRATEGIJA

19. Ši programa apima visas Lietuvos narkotikų kontrolės politikos sritis, jos tikslas – nustatyti svarbiausius pereinamojo laikotarpio narkotikų politikos formavimo ir įgyvendinimo 1999–2003 metais etapus šiose prioritetinėse srityse:

19.1. narkotikų kontrolės politikos formavimo, priežiūros ir įgyvendinimo institucijų struktūros kūrimo;

19.2. policijos ir muitinės darbo tobulinimo ir įstatymų įgyvendinimo;

19.3. narkomanijos prevencijos sistemos (pirminės prevencijos, gydymo ir rehabilitacijos) sukūrimo.

20. Šios programos tikslai yra šie:

20.1. tolimesnieji (iki 2003 metų):

20.1.1. pasiekti, kad vis mažiau Lietuvos gyventojų vartotų narkotikus, mažėtų jų daroma žala;

20.1.2. sukurti ir taikyti Lietuvoje narkotikų prevencijos sistemą, apimančią pirminę (švietimo) prevenciją, gydymą ir rehabilitaciją;

20.1.3. užtikrinti prieinamą ir deramą sveikatos priežiūrą visiems asmenims, piktnaudžiaujantiems narkotinėmis bei psichotropinėmis medžiagomis arba sergantiems priklausomybe nuo jų;

20.2 artimiausieji (iki 2000 metų):

20.2.1. parengti valstybinę narkotikų kontrolės politikos koncepciją;

20.2.2. parengti ir pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei esamos narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos teisinės ir institucinės sistemos, šiuo metu taikomų priemonių ir ekonominių bei žmogiškųjų išteklių analizę;

20.2.3. sukurti ir taikyti valstybinės narkotikų kontrolės politikos formavimo, įgyvendinimo ir priežiūros mechanizmą (sistemą);

20.2.4. sukurti kovos su neteisėta narkotikų apyvarta informacinę sistemą;

20.2.5. sukurti teisėtos narkotinių ir psichotropinių medžiagų apyvartos monitoringo ir informacijos sistemą.

Be to, būtina nuolat koordinuoti ambulatorinį ir stacionarinį gydymą, pirmenybę teikti ambulatoriniam gydymui.

21. Svarbiausiosios šios programos vykdymo priemonės (kryptys) yra šios:

21.1. narkotikų kontrolės politikos formavimo, priežiūros ir įgyvendinimo tobulinimas;

21.2. neteisėtos narkotikų apyvartos ir kontrabandos kontrolės stiprinimas;

21.3. narkotinių (psichotropinių) medžiagų ir prekursorių kontrolės stiprinimas;

21.4. narkotikų poreikio mažinimas: švietimas, narkologinių ligonių gydymas;

21.5. narkotikų poreikio ir žalos mažinimas: narkologinių ligonių rehabilitacija ir integracija.

22. Svarbiausieji šios programos įgyvendinimo etapai yra šie:

22.1. dabar taikomų priemonių analizė -1999 metai;

22.2. Lietuvos Respublikos narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatymo įgyvendinimas -1999–2003 metai;

22.3. Lietuvos Respublikos narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakų (prekursorių) kontrolės įstatymo įgyvendinimas -1999-2000 metai;

22.4. mokytojų pasirengimas ir tobulinimasis narkotikų prevencijos klausimais bei mokymo priemonių parengimas – 1999–2003 metai;

22.5. nevyriausybinių organizacijų narkotikų ir kitų žmogaus psichiką veikiančių medžiagų prevencijos projektų rėmimas – 2000-2003 metai.

23. Šios programos finansavimo šaltiniai yra:

23.1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas;

23.2. Valstybinis sveikatos fondas;

23.3. Valstybės investicijų programos lėšos;

23.4. Vaikų ir paauglių nusikalstamumo prevencijos programos lėšos;

23.5. kiti fondai.

V. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS, PRIEŽIŪRA IR VALDYMAS

24. Šios programos įgyvendinimu ir valdymu rūpinasi Vyriausybinių narkotikų kontrolės komisija. Programa vertinama ir tikslinama bus 2001 metais ir 2003 metais.

25. Šios programos vykdymo priemonės pateiktos priede.

Nacionalinės narkotikų kontrolės ir
narkomanijos prevencijos 1999–2003 metų
programos
priedas

NACIONALINĖS NARKOTIKŲ KONTROLĖS IR NARKOMANIJOS PREVENCIJOS 1999–2003 METŲ PROGRAMOS VYKDYMO PRIEMONĖS

Priemonės pavadinimas	Atsakingas vykdytojas	Įvykdymo terminas	Išlaidos (tūkst. litų)					Finansavimo šaltinis	
			ekonominė klasifikacija	1999 metai	2000 metai	2001 metai	2002 metai		2003 metai
1. Tobulinti narkotikų kontrolės politikos formavimą, priežiūrą ir įgyvendinimą:									
1.1. parengti valstybės narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos politikos įgyvendinimo strategiją;	Sveikatos apsaugos ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, Teisės institutas ir Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centras	2000 metai	paprastosios	-	33	33	-	-	Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas (toliau vadinama – Valstybės biudžetas)
			nepaprastosios	-	-	-	-	-	
			iš viso	-	15	15			
1.2. įsteigti prie Vyriausybės narkotikų kontrolės komisijos sekretoriato narkotikų monitoringo ir informacijos rinkimo padalinį;	Sveikatos apsaugos ministerija, Vyriausybinių narkotikų kontrolės komisija	2003 metai	paprastosios	-	60	-	-	-	Valstybės biudžetas, Valstybės investicijų programa
			nepaprastosios	140,147		-	-	-	
			iš viso	140,147	60	-	-	-	
1.3. išanalizuoti esamų narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos priemonių išteklius;	Sveikatos apsaugos ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija	2000 metai	paprastosios	-	80	-	-	-	Valstybinis sveikatos fondas
			nepaprastosios	-	-	-	-	-	

			iš viso	-	80	-	-	-	
1.4. nustatyti Nacionalinės narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos programos priemonių įgyvendinimo veiksmingumą ir jas patikslinti;	Sveikatos apsaugos ministerija, Vyriausybė narkotikų kontrolės komisija	2000 metai ir 2003 metai	paprastos ios	-	10	-	-	10	Valstybinis sveikatos fondas
			nepaprastosios	-	-	-	-	-	
			iš viso	-	10	-	-	10	
1.5. organizuoti renginius Tarptautinei kovos su narkomanija ir kontrabanda dienai minėti;	Sveikatos apsaugos ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos	2003 metai	paprastos ios	30	60	60	60	60	Nusikalstamo prevencijos fondas
			nepaprastosios	-	-	-	-	-	
			iš viso	30	60	60	60	60	
1.6. prisidėti prie tarptautinių kovos su narkotikais programų įgyvendinimo;	Sveikatos apsaugos ministerija, Teisės institutas ir Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centras	2003 metai	paprastos ios	30	10 0	10 0	10 0	10 0	Valstybinis sveikatos fondas, Vaikų ir paauglių nusikalstamo prevencijos fondas
			nepaprastosios	-	-	-	-	-	
			iš viso	30	10 0	10 0	10 0	10 0	
1.7. pasirengti Lietuvos įstojimui į Europos Tarybos Pompidou kovos su narkotikų kontrabanda grupę (dokumentai, nario mokestis);	Užsienio reikalų ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija	2003 metai	paprastos ios	25	17	17	17	17	Valstybės biudžetas
			nepaprastosios	-	-	-	-	-	
			iš viso	25	17	17	17	17	
1.8. parengti ir leisti leidinį (kas ketvirtį) sveikatos apsaugos darbuotojams narkomanijos klausimais;	Sveikatos apsaugos ministerija	2003 metai	paprastos ios	20	55	55	55	55	Valstybinis sveikatos fondas

			nepapras tosios iš viso	- 20	- 55	- 55	- 55	- 55	
1.9. įsteigti Lietuvos medicinos bibliotekoje dokumentų apie narkomaniją centrą;	Sveikatos apsaugos ministerija	2003 metai	paprastos ios	-	50	-	-	-	Valstybės biudžetas, Valstybės investicijų programa
			nepapras tosios iš viso	24,6 5 24,6 5	- 50	- -	- -	- -	
1.10. parengti pavyzdinius tarpžinybinių komisijų prie savivaldybių narkomanijos prevencijos veiklai koordinuoti nuostatus;	Sveikatos apsaugos ministerija	2001 metai	paprastos ios	-	15	-	-	-	Valstybinis sveikatos fondas
			nepapras tosios iš viso	- -	- 15	- -	- -	- -	
1.11. rengti konferencijas bei seminarus savivaldybėse;	Sveikatos apsaugos ministerija	2003 metai	paprastos ios	30	45	30	30	30	Valstybinis sveikatos fondas
			nepapras tosios iš viso	- 30	- 45	- 30	- 30	- 30	
1.12. parengti ir įgyvendinti bendruomenės narkotikų prevencijos programas;	Sveikatos apsaugos ministerija	2003 metai	paprastos ios	30	60	60	60	60	Savivaldybių sveikatos fondas
			nepapras tosios iš viso	- 30	- 60	- 60	- 60	- 60	
1.13. įsteigti žinybines narkomanijos problemų koordinavimo komisijas;	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija	2003 metai	paprastos ios	-	-	-	-	-	
			nepapras tosios iš viso	- -	- -	- -	- -	- -	

1.14. parengti narkologinių susirgimų ir piktnaudžiavimo psichiką veikiančiomis medžiagomis sukeltų pasekmių apskaitos tvarką (pagal Lietuvos Respublikos narkologinės priežiūros įstatymo 20 straipsnį)	Sveikatos apsaugos ministerija	2000 metai	paprastos ios	-	24	-	-	-	Valstybės biudžetas
			nepapras tosios	-	-	-	-	-	
			iš viso	-	24	-	-	-	
1.15. atlikti tyrimą, kiek ekonominių nuostolių visuomenei atneša narkologinių susirgimų ir piktnaudžiavimo psichiką veikiančiomis medžiagomis padariniai.	Sveikatos apsaugos ministerija	2001 metai	paprastos ios	-	25	25	-	-	Valstybės biudžetas
			nepapras tosios	-	-	-	-	-	
			iš viso	-	25	25	-	-	
Iš viso pagal 1 punktą			paprasto sios	165	61	36	32	33	
			nepapra stosios	164,	-	-	-	-	
			iš viso	797	61	36	32	33	
2. Geriau kontroliuoti neteisėtą narkotikų apyvartą ir kontrabandą:									
2.1. parengti teisėsaugos struktūrų kovos su neteisėta narkotikų apyvarta koordinavimo tvarką;	Vidaus reikalų ministerija, Teisingumo ministerija, Finansų ministerija	2000 metai	paprastos ios	-	10	-	-	-	Valstybės biudžetas
			nepapras tosios	-	10	-	-	-	
			iš viso	-	10	-	-	-	
2.2. parengti Lietuvos operatyvinių tarnybų kovos su neteisėta narkotikų apyvarta strategijos ir sampratos projektą;	Vidaus reikalų ministerija	2001 metai	paprastos ios	-	-	20	-	-	Valstybės biudžetas
			nepapras tosios	-	-	20	-	-	
			iš viso	-	-	20	-	-	

2.3. aprūpinti policijos padalinius, įstaigas narkotikų paieškos ir atpažinimo priemonėmis;	Vidaus reikalų ministerija	2000 metai ir 2003 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	- - -	20 - 20	- - -	- - -	40 - 40	Valstybės biudžetas
2.4. organizuoti praktinius metodinius profesinio tobulinimosi kursų pareigūnams, dirbantiems narkotikų kontrolės srityje;	Vidaus reikalų ministerija, Teisės institutas ir Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centras	2003 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	20 - 20	20 - 20	20 - 20	20 - 20	20 - 20	Valstybės biudžetas
2.5. parengti ir išleisti specialiųjų operacijų organizavimo metodines rekomendacijas;	Vidaus reikalų ministerija	2002 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	- - -	- - -	10 0 10	- - -	- - -	Valstybės biudžetas
2.6. parengti ir išleisti atmintinę apie narkotikus policijos pareigūnams;	Vidaus reikalų ministerija, Teisės institutas ir Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centras	2003 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	- - -	- - -	- - -	- - -	15 0 15	Valstybės biudžetas
2.7. sukurti kovos su neteisėta narkotikų apyvarta informacinę sistemą;	Vidaus reikalų ministerija, Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos	2000 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	- - -	22 48 50	- - -	- - -	- - 6	Valstybės biudžetas
2.8. tęsti ir tobulinti aguonų ir kanapių pasėlių naikinimo operaciją „Aguona“;	Vidaus reikalų ministerija	2003 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	25 - 25	25 - 25	25 - 25	25 - 25	25 - 25	Valstybės biudžetas
2.9. parengti neteisėto narkotikų vežimo per Lietuvos Respublikos valstybės sieną kontrolės programą;	Vidaus reikalų ministerija, Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos, Teisės institutas ir Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centras	2000 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	- - -	10 - 10	- - -	- - -	- - -	Valstybės biudžetas
2.10. įsteigti kinologų etatus ir įsigyti tarnybinių šunų narkotikams ieškoti laisvės atėmimo ir kardomojo kalinimo įstaigose;	Vidaus reikalų ministerija	2003 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	- - -	68 - 68	68 - 68	68 - 68	68 - 68	Valstybės biudžetas

2.11. aprūpinti laisvės atėmimo ir kardomojo kalinimo įstaigas specialia įranga ir medžiagomis, skirtomis greitai nustatyti narkotinių apsvaigimą;	Vidaus reikalų ministerija	2003 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	- - - -	20 0 - 20 0	10 0 - 10 0	10 0 - 10 0	10 0 - 10 0	Valstybės biudžetas
2.12. plėsti Muitinės mokyklos Kinologijos skyriaus materialinę – techninę bazę;	Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos	2003 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	- - - -	0,5 83 83, 5	- 10 10 10	- 10 10 10	- 10 10 10	Valstybės biudžetas
2.13. aprūpinti teritorines muitines narkotikų paieškos ir atpažinimo techninėmis priemonėmis;	Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos	2003 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	- - - -	3,7 56 59, 7	- 51, 5 51, 5	- 51, 5 51, 5	- 4,5 4,5 4,5	Valstybės biudžetas
2.14. organizuoti muitinių personalo mokymą ir seminarus narkotikų paieškos ir atpažinimo klausimais.	Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos	2003 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	- - - -	10 0 - 10 0	50 - 50 50	50 - 50 50	50 - 50 50	Valstybės biudžetas
Iš viso pagal 2 punktą			paprastos ios nepapras tosios iš viso	45 - 45	47 9,2 62 3 11 02, 2	38 3 61, 5 44 4,5	26 3 61, 5 32 4,5	45 3 14, 5 46 7,5	
3. Geriau kontroliuoti narkotinių (psichotropinių) medžiagų ir prekursorių teisėtą apyvartą:									
3.1. parengti ir įgyvendinti Lietuvos Respublikos narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatymo bei Lietuvos Respublikos narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakų (prekursorių) kontrolės įstatymo papildomuosius teisės aktus;	Sveikatos apsaugos ministerija, Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos	2002 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	- - -	20 - 20	20 - 20	- - -	- - -	Valstybės biudžetas

3.2. sukurti narkotinių, psichotropinių medžiagų ir prekursorių teisėtos apyvartos Lietuvoje informacinę sistemą;	Sveikatos apsaugos ministerija, Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos	2002 metai	paprastos ios	-	-	-	40 0	-	Valstybinis sveikatos fondas, Valstybės investicijų programa
			nepapras tosios	-	-	-	20 0	-	
			iš viso	-	-	-	60 0	-	
3.3. sustiprinti Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos Narkotikų komisiją narkotinių, psichotropinių medžiagų ir prekursorių teisėtai apyvartai kontroliuoti;	Sveikatos apsaugos ministerija, Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos	2003 metai	paprastos ios	-	36	-	-	-	Valstybės biudžetas, Valstybės investicijų programa
			nepapras tosios	53,1 25	-	-	-	-	
			iš viso	53,1 25	36	-	-	-	
3.4. mokyti asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros bei farmacijos specialistus narkotinių, psichotropinių medžiagų ir prekursorių teisėtos apyvartos ir kontrolės reikalavimų;	Sveikatos apsaugos ministerija, Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos	2003 metai	paprastos ios	20	30	30	30	30	Valstybinis sveikatos fondas
			nepapras tosios	-	-	-	-	-	
			iš viso	20	30	30	30	30	
3.5. atlikti tyrimus narkotinių ir psichotropinių medžiagų apyvartos bei vartojimo tendencijoms Lietuvoje nustatyti;	Sveikatos apsaugos ministerija, Teisės institutas ir Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centras	2003 metai	paprastos ios	20	35	38	-	35	Valstybinis sveikatos fondas
			nepapras tosios	-	-	-	-	-	
			iš viso	20	35	38	-	35	

3.6. išleisti rinkinį teisės aktų, reglamentuojančių darbą su narkotinėmis, psichotropinėmis medžiagomis ir prekursoriais;	Sveikatos apsaugos ministerija, Teisės institutas ir Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centras	2001 metai	paprastos ios	5	30	30	-	-	Valstybinis sveikatos fondas
			nepaprastosios	-	-	-	-	-	
			iš viso	5	30	30	-	-	
3.7. parengti metodiką ir nuolat analizuoti pakaitinio narkomanų gydymo poveikį;	Sveikatos apsaugos ministerija	2003 metai	paprastos ios	10	10	8	8	8	Valstybinis sveikatos fondas
			nepaprastosios	-	-	-	-	-	
			iš viso	10	10	8	8	8	
Iš viso pagal 3 punktą			paprastos ios	55	16	12	43	73	
				53,1	1	6	8	-	
			nepaprastosios	25	-	-	20	73	
				108,1	16	12	0		
			iš viso	125	1	6	63	8	
4. Mažinti narkotikų poreikį, organizuoti švietimą:									
4.1. įtraukti į ikimokyklinių įstaigų bei įvairių tipų mokyklų ugdymo turinį narkotikų prevencijos klausimus;	Švietimo ir mokslo ministerija	2003 metai	paprastos ios	-	20	10	10	10	Valstybės biudžetas, Vaikų ir paauglių nusikalstamumo prevencijos programos lėšos
			nepaprastosios	-	-	-	-	-	
			iš viso	-	20	10	10	10	
4.2. parengti narkotikų prevencijos temas; įtraukti jas į sveikatos ugdymo programas bei projektus mokyklose;	Švietimo ir mokslo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija	2003 metai	paprastos ios	-	20	10	10	10	Valstybinis sveikatos fondas
			nepaprastosios	-	-	-	-	-	
			iš viso	-	20	10	10	10	

4.3. plėsti narkotikų prevenciją neformalioje mokyklos veikloje;	Švietimo ir mokslo ministerija	2003 metai	paprastos ios	-	50	40	30	30	Valstybės biudžetas, Vaikų ir paauglių nusikalstamumo prevencijos nacionalinės programos lėšos
			nepapras tosios	-	-	-	-	-	
			iš viso	-	50	40	30	30	
4.4. parengti ugdymo priemonės:	Švietimo ir mokslo ministerija	2003 metai							Valstybės biudžetas, Vaikų ir paauglių nusikalstamumo prevencijos nacionalinės programos lėšos
4.4.1. parengti vadovėlių tekstus;	Švietimo ir mokslo ministerija, Teisės institutas ir Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centras	2000 metai	paprastos ios	-	48	-	-	-	Valstybės biudžetas, Vaikų ir paauglių nusikalstamumo prevencijos nacionalinės programos lėšos
			nepapras tosios	-	-	-	-	-	
			iš viso	-	48	-	-	-	
4.4.2. patikslinti mokymo programas;	Švietimo ir mokslo ministerija	2000 metai	paprastos ios	-	8	-	-	-	Valstybės biudžetas, Vaikų ir paauglių nusikalstamumo prevencijos nacionalinės programos lėšos
			nepapras tosios	-	-	-	-	-	
			iš viso	-	8	-	-	-	
4.4.3. organizuoti metodinių leidinių pedagogams, moksleiviams ir studentams rengimą ir leidybą;	Švietimo ir mokslo ministerija, Teisės institutas ir Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centras	2001 metai	paprastos ios	-	18	18	-	-	Valstybės biudžetas, Vaikų ir paauglių nusikalstamumo prevencijos nacionalinės programos lėšos
			nepapras tosios	-	0	0	-	-	
			iš viso	-	18	18	-	-	
					0	0			

4.4.4. organizuoti įvairių vaizdinių priemonių (skaidrių, skaidruolių, plakatų, vaizdajuosčių) įvairaus amžiaus moksleiviams ir studentams rengimą ir leidybą;	Švietimo ir mokslo ministerija	2002 metai	paprastos ios nepaprastios iš viso	- - -	- - -	10 0 100	10 0 100	- - -	Valstybės biudžetas, Vaikų ir paauglių nusikalstamo prevencijos nacionalinės programos lėšos
4.5. parengti narkotikų prevencinės didaktinės medžiagos komplektą (bylą);	Švietimo ir mokslo ministerija	2002 metai	paprastos ios nepaprastios iš viso	- - -	- - -	- - -	50 - 50	- - -	Valstybės biudžetas, Vaikų ir paauglių nusikalstamo prevencijos nacionalinės programos lėšos
4.6. rengti daugiau geresnio kultūrinio lygio masinių renginių narkomanijos tema;	Švietimo ir mokslo ministerija, Kultūros ministerija	2003 metai	paprastos ios nepaprastios iš viso	- - -	15 0 150	15 0 150	10 0 100	10 0 100	Valstybės biudžetas, Vaikų ir paauglių nusikalstamo prevencijos nacionalinės programos lėšos
4.7. organizuoti akcijas „Mokykla be narkotikų“;	Švietimo ir mokslo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija	2003 metai	paprastos ios nepaprastios iš viso	14 -	14 -	14 -	14 -	14 -	Valstybės biudžetas, Vaikų ir paauglių nusikalstamo prevencijos nacionalinės programos lėšos
4.8. organizuoti tėvų švietimą mokyklose (paskaitos, diskusijos, akcija „Šeima ir mokykla prieš narkotikus“) parengti ir išleisti narkotikų prevencijos informacines priemones;	Švietimo ir mokslo ministerija	2000 metai ir 2002 metai	paprastos ios nepaprastios iš viso	- - -	30 - 30	- - -	30 - 30	- - -	Valstybės biudžetas, Vaikų ir paauglių nusikalstamo prevencijos nacionalinės programos lėšos

4.9. du kartus per metus organizuoti respublikinius seminarus organizatoriams, vadovėlių autoriams, pedagogams;	Švietimo ir mokslo ministerija	2003 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	10 - 10	20 - 20	20 - 20	20 - 20	20 - 20	Valstybės biudžetas, Vaikų ir paauglių nusikalstamu mo prevencijos nacionalinės programos lėšos
4.10. organizuoti seminarus pedagogams narkotikų ir kitų žmogaus psichiką ir sveikatą veikiančių medžiagų prevencijos klausimais;	Švietimo ir mokslo ministerija	2003 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	10 - 10	50 - 50	50 - 50	50 - 50	40 - 40	Valstybės biudžetas, Vaikų ir paauglių nusikalstamu mo prevencijos nacionalinės programos lėšos
4.11. organizuoti seminarus moksleiviams ir studentams;	Švietimo ir mokslo ministerija	2003 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	12 - 12	12 - 12	12 - 12	12 - 12	12 - 12	Valstybės biudžetas, Vaikų ir paauglių nusikalstamu mo prevencijos nacionalinės programos lėšos
4.12. organizuoti narkotikų paplitimo tyrimus pagal bendrą narkotinių medžiagų socioepidemiologin ių tyrimų metodiką;	Švietimo ir mokslo ministerija	2003 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	24 - 24	24 - 24	24 - 24	24 - 24	24 - 24	Valstybės biudžetas, Vaikų ir paauglių nusikalstamu mo prevencijos nacionalinės programos lėšos
4.13. dalyvauti tarptautiniame narkotikų vartojimo Europos mokyklose tyrime (ESPAD programa);	Švietimo ir mokslo ministerija	2003 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	18 - 18	18 - 18	- - -	18 - 18	18 - 18	Valstybės biudžetas, Vaikų ir paauglių nusikalstamu mo prevencijos nacionalinės programos lėšos
4.14. plėsti ir tobulinti kompiuterinę informacinę-analitinę narkotikų prevencijos duomenų bazę Pedagogikos institute;	Švietimo ir mokslo ministerija	2000 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	10 10 20	10 10 20	- - -	- - -	- - -	Valstybės biudžetas, Vaikų ir paauglių nusikalstamu mo prevencijos nacionalinės programos lėšos

4.15. organizuoti narkotikų prevencijos veiklos mokyklose monitoringą ir vertinimą;	Švietimo ir mokslo ministerija	2000 metai ir 2003 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	- - -	10 - 10	- - -	- - -	10 - 10	Valstybės biudžetas, Vaikų ir paauglių nusikalstamo prevencijos nacionalinės programos lėšos
4.16. aprūpinti Pedagogikos institutą kompiuterine technika, programine įranga bei grafoprojektoriais;	Švietimo ir mokslo ministerija	1999 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	- 20 20	- - -	- - -	- - -	- - -	Valstybės biudžetas, Vaikų ir paauglių nusikalstamo prevencijos nacionalinės programos lėšos
4.17. vykdyti Narkomanijos prevencijos specialistų mokymo programą Visuomeniniame sveikatos ugdymo centre;	Sveikatos apsaugos ministerija	2003 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	38,3 123, 897 162, 197	- - -	- - -	- - -	- - -	Valstybinis sveikatos fondas, Valstybės investicijų programa
4.18. parengti ankstyvojo psichikos ir elgesio sutrikimų nuo psichoaktyviųjų medžiagų diagnozavimo ir prevencijos mokymo programas;	Sveikatos apsaugos ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija	2000 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	20 - 20	20 - 20	- - -	- - -	- - -	Valstybinis sveikatos fondas
4.19. kasmet organizuoti Europos narkotikų prevencijos savaitę Lietuvoje;	Sveikatos apsaugos ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija	2003 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	30 30 - 60	30 30 - 60	30 30 - 60	30 30 - 60	30 30 - 60	Valstybinis sveikatos fondas, Vaikų ir paauglių nusikalstamo prevencijos fondas

4.20. skelbti geriausios metodinės medžiagos narkomanijos prevencijos tema (lankstinukų, lipdukų, knygelių, videofilmų) konkursus;	Sveikatos apsaugos ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija	2003 metai	paprastos ios	20	25	25	25	25	Valstybinis sveikatos fondas, Vaikų ir paauglių nusikalstamo prevencijos fondas
				20	25	25	25	25	
			nepaprastosios	-	-	-	-	-	
			iš viso	40	50	50	50	50	
4.21. skatinti judėjimą prieš narkotikus, rengti tarptautines jaunimo konferencijas;	Sveikatos apsaugos ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, Teisės institutas ir Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centras	2003 metai	paprastos ios	25	45	45	45	45	Valstybinis sveikatos fondas, Vaikų ir paauglių nusikalstamo prevencijos fondas
				25	25	25	25	25	
			nepaprastosios	-	-	-	-	-	
			iš viso	50	70	70	70	70	
4.22. rengti narkomanijos prevencijos seminarus nevyriausybinų organizacijų atstovams;	Sveikatos apsaugos ministerija	2003 metai	paprastos ios	15	-	15	-	15	Valstybinis sveikatos fondas
				-	-	-	-	-	
			nepaprastosios	-	-	-	-	-	
			iš viso	15	-	15	-	15	
4.23. organizuoti su Lietuvos žurnalistų sąjunga išvažiuojamuosius seminarus;	Sveikatos apsaugos ministerija	2003 metai	paprastos ios	30	30	30	30	30	Valstybinis sveikatos fondas
				-	-	-	-	-	
			nepaprastosios	-	-	-	-	-	
			iš viso	30	30	30	30	30	

4.24. rengti televizijos ir radijo programas, rašyti straipsnius apie narkomanijos prevenciją;	Sveikatos apsaugos ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Teisės institutas ir Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centras	2003 metai	paprastos ios	120	30	30	30	30	Valstybinis sveikatos fondas, Valstybės biudžetas
			nepaprastosios	-	-	-	-	-	
			iš viso	120	30	30	30	30	
4.25. mokyti visuomenės sveikatos priežiūros darbuotojus narkomanijos prevencijos įgūdžių;	Sveikatos apsaugos ministerija	2003 metai	paprastos ios	30	30	30	30	30	Valstybinis sveikatos fondas
			nepaprastosios	-	-	-	-	-	
			iš viso	30	30	30	30	30	
4.26. rengti tarpžinybinius narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos seminarus specialistams;	Sveikatos apsaugos ministerija, Vyriausybė narkotikų kontrolės komisija, Teisės institutas ir Nusikalstamumo prevencijos Lietuvoje centras	2001 metai	paprastos ios	15	15	15	-	-	Valstybinis sveikatos fondas
			nepaprastosios	-	-	-	-	-	
			iš viso	15	15	15	-	-	
Iš viso pagal 4 punktą			paprastos ios	516,300	1239	1180	1008	843	
			nepaprastosios	143,897	1012	-11	-10	-84	
			iš viso	670,197	49	80	08	3	
5. Gydyti narkologinius ligonius:									
5.1. parengti sergančiųjų priklausomybės nuo narkotinių ir psichotropinių medžiagų ligomis ambulatorinio bei stacionarinio gydymo ir reabilitacijos finansavimo tvarką;	Sveikatos apsaugos ministerija	2000 metai	paprastos ios	20	20	-	-	-	Valstybės biudžetas
			nepaprastosios	-	-	-	-	-	

			iš viso	20	20	-	-	-	
5.2. parengti ir patvirtinti narkotines bei psichotropines medžiagas vartojančių ir priklausomų nuo jų asmenų gydymo ir reabilitacijos standartus;	Sveikatos apsaugos ministerija	2001 metai	paprastosios nepaprastosios iš viso	40 - 40	- - -	- - -	- - -	- - -	Valstybės biudžetas
5.3. aprūpinti asmens sveikatos priežiūros centrus greito narkotikų nustatymo organizmo terpėse priemonėmis;	Sveikatos apsaugos ministerija	kasmet	paprastosios nepaprastosios iš viso	10 10	10 10	10 10	10 10	10 10	Valstybinis sveikatos fondas
5.4. įsteigti naujus ir išplėsti esamus detoksikacijos skyrius Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio priklausomybės ligų centruose, aprūpinti juos įranga;	Sveikatos apsaugos ministerija	2000 metai	paprastosios nepaprastosios iš viso	- 914,104 914,104	- 57,5,8 57,5,8	- - -	- - -	- - -	Valstybės investicijų programa
5.5. įsteigti sergančiųjų priklausomybės nuo narkotinių ir psichotropinių medžiagų ligomis reabilitacijos įstaigas;	Sveikatos apsaugos ministerija	2003 metai	paprastosios nepaprastosios iš viso	- 60 60	- 149 149	- 400 400	- 400 400	- 400 400	Valstybės investicijų programa
5.6. organizuoti specialistams seminarus priklausomybės nuo narkotinių ir psichotropinių medžiagų gydymo, reabilitacijos klausimais;	Sveikatos apsaugos ministerija	2003 metai	paprastosios nepaprastosios iš viso	30 - 30	30 - 30	30 - 30	30 - 30	30 - 30	Valstybinis sveikatos fondas

5.7. organizuoti narkomanų sveikatos mokymą siekiant įtraukti juos į narkomanijos prevencijos programų vykdymą;	Sveikatos apsaugos ministerija	2003 metai	paprastos ios	6	6	6	6	6	Valstybinis sveikatos fondas
			nepapras tosios	-	-	-	-	-	
			iš viso	6	6	6	6	6	
5.8. mokyti pirminės sveikatos priežiūros darbuotojus narkomanijos prevencijos ir ankstyvos diagnostikos įgūdžių;	Sveikatos apsaugos ministerija	2003 metai	paprastos ios	20	30	30	30	30	Valstybinis sveikatos fondas
			nepapras tosios	-	-	-	-	-	
			iš viso	20	30	30	30	30	
5.9. parengti pirminės sveikatos priežiūros darbuotojams metodines rekomendacijas, kaip nustatyti narkotinio apsvaigimo ir abstinencijos požymius;	Sveikatos apsaugos ministerija	2000 metai	paprastos ios	-	25	-	-	-	Valstybinis sveikatos fondas
			nepapras tosios	-	-	-	-	-	
			iš viso	-	25	-	-	-	
5.10. parengti programą ir pagal ją organizuoti specialistų tobulinimąsi narkomanijos gydymo ir reabilitacijos klausimais Vilniaus ir Kauno universitetuose;	Švietimo ir mokslo ministerija	2003 metai	paprastos ios	-	50	50	40	40	Valstybės biudžetas
			nepapras tosios	-	-	-	-	-	
			iš viso	-	50	50	40	40	

5.11. organizuoti narkomanijos plitimo, prevencijos, gydymo ir reabilitacijos programų veiksmingumo tyrimus;	Sveikatos apsaugos ministerija	2003 metai	paprastos ios	10	-	10	10	10	Valstybinis sveikatos fondas
			nepapras tosios	-	-	-	-	-	
			iš viso	10	-	10	10	10	
5.12. parengti socialinės reabilitacijos programą ir socialinius darbuotojus jai vykdyti;	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija	2003 metai	paprastos ios	-	13	19	20	20	Valstybės biudžetas
			nepapras tosios	-	-	-	-	-	
			iš viso	-	13	19	20	20	
5.13. nustatyti privalomojo narkomanų medicinos tikrinimo tvarką, siekiant stabdyti ŽIV plitimą;	Sveikatos apsaugos ministerija	1999 metai	paprastos ios	-	-	-	-	-	
			nepapras tosios	-	-	-	-	-	
			iš viso		-	-	-	-	
5.14. parengti tipinę narkomanijos prevencijos ir ankstyvosios diagnostikos programą sveikatos priežiūros specialistams.	Sveikatos apsaugos ministerija	2001 metai	paprastos ios	-	15	10	-	-	Valstybinis sveikatos fondas
			nepapras tosios	-	-	-	-	-	
			iš viso	-	15	10	-	-	
Iš viso pagal 5 punktą:			paprastos ios	136 974,	19 9	16 5	14 6	14 6	
			nepapras tosios	104 111	72 4,8	40 0	40 0	40 0	
			iš viso	0,10 4	0 92	56 5	54 6	54 6	
					3,8 0				

6. Rūpintis narkologinių ligonių reabilitacija ir integracija:

6.1. parengti Narkologinių ligonių integracijos į visuomenę koncepciją pagal Lietuvos Respublikos narkologinės priežiūros įstatymą ir analizuoti jos efektyvumą;	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	2003 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	- - -	12 - 12	2 - 2	2 - 2	4 - 4	Valstybės biudžetas
6.2. atlikti įvairių visuomeninių bei kitų institucijų veiklos narkomanų reabilitacijos srityje tyrimus;	Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo ir socialinių tyrimų institutas	2000 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	- - -	10 - 10	- - -	- - -	- - -	Valstybės biudžetas
6.3. skatinti didžiuosiuose miestuose veikiančių pedagoginių, psichologinių, socialinių ir teisinių konsultacijų centrų veiklą teikiant reikiamą pagalbą rizikos grupės vaikams ir jų tėvams;	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, vietos savivaldos institucijos	2003 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	- - -	50 0 50 0 100	25 0 25 0 50	25 0 25 0 50	25 0 25 0 50	Valstybės biudžetas
6.4. mokyti bei perkvalifikuoti socialinius darbuotojus dirbti su rizikos grupių atstovais bei jų šeimos nariais;	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (Socialinių darbuotojų rengimo centras), Švietimo ir mokslo ministerija, vietos savivaldos institucijos	2002 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	- - -	20 0 - 20 0	10 0 - 10 0	10 0 - 10 0	- - - - -	Valstybės biudžetas
6.5. išleisti užsienio valstybėse taikomų narkomanijos reabilitacijos metodų rinkinį (aprašą);	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija	2001 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	- -	30 - 30	55 - 55	- - -	- - -	Valstybės biudžetas, įvairūs fondai
6.6. remti tikslines narkomanų reabilitacijos programas, susijusias su sveikstančių narkomanų reabilitacijos bendruomenių kūrimu, jų materialinės bazės stiprinimu;	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	2003 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	- - -	- 16 00 16 00	- 80 0 80 0	- 80 0 80 0	- 80 0 80 0	Valstybės biudžetas, įvairūs fondai

7.1. nuolat organizuoti sveikatingumo bei sporto priemonės (sporto varžybas, testus, stovyklas ir kita) vaikams, paaugliams ir jaunimui po pamokų ir per žiemos bei vasaros atostogas;	Kūno kultūros ir sporto departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Švietimo ir mokslo ministerija	2003 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	- - -	50 00 50 00	25 00 25 00	25 00 25 00	25 00 25 00	Valstybės biudžetas (Kultūros ir sporto rėmimo fondas)
7.2. kasmet atnaujinti ir plėtoti ugdymo institucijų sporto materialinę ir techninę bazę (įsigyti įrangos ir inventoriaus sporto renginiams organizuoti);	Kūno kultūros ir sporto departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Švietimo ir mokslo ministerija	2003 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	- - -	- 50 00 50 00	- 25 00 25 00	- 25 00 25 00	- 25 00 25 00	Valstybės biudžetas (Kultūros ir sporto rėmimo fondas)
7.3. organizuoti ir plėtoti antidopingo veiklos priemonės sportuojantiems moksleiviams ir jaunimui;	Kūno kultūros ir sporto departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės	2003 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	- - -	19 0 10 20 0	10 0 - 10 0	10 0 - 10 0	10 0 - 10 0	Valstybės biudžetas (Kultūros ir sporto rėmimo fondas)
7.4. remti nevyriausybių jaunimo organizacijų narkotikų prevencijos projektus;	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Valstybinė jaunimo taryba	2003 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	- -	35 0 50 40 0	20 0 50 25 0	20 0 50 25 0	20 0 50 25 0	Valstybės biudžetas, Valstybinis sveikatos fondas
7.5. parengti narkotikų ir alkoholio prevencijos darbo vietose programą;	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	2000 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	- - -	20 - 20	- - -	- - -	- - -	Valstybės biudžetas, Tarptautinės darbo organizacijos programa
7.6. sukurti narkomanijos prevencijos Lietuvoje informacijos bazę interneto puslapyje (lietuvių, anglų kalbomis);	Vyriausybėnė narkotikų kontrolės komisija	2003 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	- -	10 - 10	5 - 5	5 - 5	5 - 5	Valstybinis sveikatos fondas

7.7. įsteigti kiekvienoje laisvės atėmimo ir kardomojo kalinimo įstaigoje psichologo konsultanto etatą;	Vidaus reikalų ministerija	2003 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	- - - 46 5,3	46 5,3 - 46 5,3	46 5,3 - 46 5,3	46 5,3 - 46 5,3	46 5,3 - 46 5,3	Valstybės biudžetas
7.8. įsteigti 10 mobilių švirkštų keitimo punktų įvairiuose Lietuvos miestuose;	Sveikatos apsaugos ministerija	2003 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	- - - 14 0	14 0 - - 80 27 0	19 0 80 80 27 0	24 0 80 80 32 0	29 0 80 37 0	Valstybinis sveikatos fondas, Valstybės investicijų programa
7.9. aprūpinti visuomenės sveikatos priežiūros įstaigas ir Psichikos sveikatos centrą techninėmis priemonėmis, kurių reikia narkotikų informacinei sistemai sukurti;	Sveikatos apsaugos ministerija	2001 metai	paprastos ios nepapras tosios iš viso	- 81,7 24 81,7 24	- 27 5,2 27 5,2	- 99 99	- - -	- - -	Valstybinis sveikatos fondas, Valstybės investicijų programa
Iš viso pagal 7 punktą			paprastosios nepaprastosios iš viso	- 81,7 24 81,7 24	62 25, 3 52 85, 2 11 51 0,5	35 10, 3 26 79 61 89, 3	35 60, 3 25 80 61 40, 3	36 10, 3 25 80 61 90, 3	
Iš viso visoms priemonėms			paprastosios nepaprastosios iš viso	917, 300 152 0,00 5 244 7,30 5	98 91, 5 87 43 186 34, 5	64 09, 3 42 50, 5 10 59	63 65, 30 43 41, 5 10 70	59 87, 30 40 94, 5 10 08	
						4,8	6,8	1,8	